

Jak se zachovat při hlavních mimořádných událostech

V případě úniku nebezpečné chemické látky

- okamžitě opustit volné prostranství a vyhledat úkryt v nejbližší budově. Pokud je to možné, zdržovat se na straně budovy odvrácené od místa úniku a ve vyšších patrech (většina nebezpečných látek je těžší než vzduch),
- lze-li to provést, utěsnit okna, dveře a ventilační otvory a vypnout odsávání v kuchyni a klimatizaci,
- pokud je ve vlastnictví ochranná plynová maska s filtrem, použít ji,
- v případě kdy není k dispozici ochranná maska a nebezpečná škodlivina proniká do místnosti, dýchat přes navlhčený kapesník, ručník, či jakékoliv textilní látky (příp. mnohonásobně přeložené navlhčené papírové ubrousky), přiložené k nosu a ústům,
- poslouchat pokyny záchranných složek IZS a vedení města a neopouštět ochranné prostory do doby vydání pokynu k jejich možnému opuštění.

Ochrana dýchacích cest improvizovanými ochrannými prostředky

Nejvhodnějším způsobem je překrytí úst a nosu za použití:

- vodou mírně navlhčené roušky z kapesníku, froté ručníku, utěrky, kusu flanelové látky,
- navlhčené buničité vaty,
- mnohonásobně přeloženého, navlhčeného toaletního papíru, ubrousku apod..

Uvedené prostředky se upevní v zátylku převázaným šátkem či šálou.

Vlhčení se provádí vodou či vodný roztok sody nebo kyseliny citrónové (podle vlastností ohrožujícího plynu).

Pro čpavek - amoniak (plyn zásaditého charakteru) - příprava ochranného roztoku:

100 g kyseliny citrónové (asi 6 polévkových lžic) vsypat do 1 litru vody a důkladně rozmíchat. V případě, že není k dispozici kyselina citrónová, je možné jako ochranný roztok používat potraviny, které kyselinu citrónovou obsahují - džusy, citrónová šťáva, oranžády, limonády atd.

Pro plyny kyselého charakteru (např. chlór, kysličník siřičitý, kysličníky dusíku apod.):

50 g jedlé sody - zaživací soda bikarbona (asi 5 polévkových lžic) vsypat do 1 litru vody a důkladně rozmíchat.

V případě vzniku větrné smršti

- opustit co nejrychleji volné prostranství a ukryt se do nejbližší pevné budovy,
- pokud je v budově úkryt civilní ochrany nebo sklepní prostor, ukryt se v něm,
- při ukrytí v nadzemních částech budovy uzavřít a co nejlépe zabezpečit okna, okenice a dveře na návětrné strany,
- je-li to možné otevřít okna či dveře na závětrné straně (vyrovnání tlaku vzdušných proudů v budově),
- pohyblivé věci a dopravní prostředky umístit pokud možno do závětrných stran budov.

V případě nebezpečí povodně

- uzavřít a zabezpečit okna a dveře sklepů a přízemí budov,
- pokud je to možné, odstěhovat cenné věci z přízemí do vyšších pater,
- odvézt automobil ze záplavového území a zaparkovat jej na bezpečném místě,
- v případě vlastnictví pozemku v záplavovém území odstranit z něho odplavitelný materiál, nebo jej zajistit proti odplavení. Odvézt na bezpečné místo chemikálie a skladované pohonné hmoty (garáže),
- připravit evakuaci domácích a hospodářských zvířat,
- připravit si evakuační zavazadlo,
- při vyhlášení evakuace opustit ohrožený prostor. Není-li možné zajistit si náhradní ubytování vlastními silami, přesunout se do shromaždišť evakuovaných (evakuačních středisek), o kterých bude veřejnost informována.

Evakuace obyvatelstva

Varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím zajišťují orgány obce. Při provádění záchranných a likvidačních prací je oprávněn nařídit evakuaci osob rovněž velitel zásahu (zpravidla člen HZS). Evakuace je jedním z opatření, které bude vydáno vždy, pokud nebude možno zajistit ochranu osob v místech jejich pobytu jiným způsobem.

Aktuální plán evakuace pro případ povodně je zpracován krizovým řízením městského úřadu a evakuaci z ohroženého místa organizuje po dohodě s velitelem zásahu starosta města.

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí. Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou těch, které se budou podílet na záchranných pracích a na řízení evakuace.

Důvodem pro vyhlášení evakuace může být:

- povodeň nebo zátopová vlna,
- nebezpečí zamoření chemickými látkami,
- požár,
- hrozící výbuch,
- stavební narušení objektu apod.

Při nařízené evakuaci jsou občané povinni zejména:

- dodržovat pokyny složek IZS a orgánů zabezpečujících evakuaci,
- uhasit oheň v topidlech,
- uzavřít přívod vody a plynu a vypnout elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček),
- ověřit zda sousedé vědí, že mají opustit byt - lokalitu,
- dětem vložit do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou,
- vzít evakuační zavazadlo označené jménem a adresou,
- uzavřít okna a uzamknout byt,
- dostavit se na určené místo podle vyhlášených pokynů orgánů obce,
- nechat volné průjezdné šířky komunikací k nástupním plochám pro požární techniku a ke zdrojům vody.

Obsah evakuačního zavazadla

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ puštění bytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo nařízené evakuace. Jako evakuační zavazadlo poslouží např. batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo označte svým jménem a adresou.

Zavazadlo obsahuje:

- základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu,
- předměty denní potřeby - jídelní misky a příbor, umělohmotná nebo polní láhev, nůž, provázek, šitíčko, zavírací špendlík, otvírač na konzervy,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- nádoby s tekutinami - voda, čaj, šťávy apod.,
- přenosné rádio s rezervními bateriemi,
- toaletní a hygienické potřeby - toaletní papír, mýdlo, kartáček na zuby a zubní pasta, ručník,
- osobní léky a další prostředky - doporučujeme tlakový obvaz, léky tišící bolet, snižující horečku, dezinfekční nebo antiseptické prostředky,
- spací pytel, deka, příkrývka, karimatka, nafukovací lehátko,
- náhradní prádlo, náhradní obuv a oblečení, pláštěnka, šátek, pokrývka hlavy,
- pro děti hračka, knihy a další prostředky pro zkrácení dlouhé chvíle,
- bateriová svítilna, zápalky, svíčky, zapalovač.

Nelze s sebou brát objemné předměty, rychle se kazící potraviny, alkohol, zbraně, jedovaté látky a zbytečné věci.

Ukrytí obyvatelstva

Ukrytím se rozumí využití úkrytů civilní ochrany a jiných vhodných prostorů, které se stavebními a jinými doplňkovými úpravami přizpůsobují k ochraně obyvatelstva. K tomuto účelu se využívají stále a improvizované úkryty.

Stálé úkryty

Stálé úkryty jsou již v době míru vybudované ochranné stavby k ukrytí obyvatelstva zejména za válečného stavu. Jsou vybaveny technologiemi, které umožňují dodávky nezávadného vzduchu, pitné vody, příp. elektrické energie. Člení se na stálé tlakově odolné úkryty a stálé protiradiační úkryty. Řada těchto úkrytů byla vybudována s dvouúčelovým využitím jako garáže, kina, obchody, sklady apod. Byly budovány v období studené války ve velkých městech a na územích, která byla předpokládaným cílem možného napadení zbraněmi hromadného ničení. Z tohoto důvodu je jejich rozmístění v ČR nerovnoměrné. V souvislosti s uvolněním mezinárodního napětí a snížením rizika globální raketo-jaderné války po roce 1990 byla výstavba nových stálých úkrytů zastavena. V současné době jsou některé z těchto staveb udržovány péčí obcí, na jejichž územích jsou zbudovány.

Stálé tlaku odolné úkryty zajišťují ochranu ukryvaných osob proti tlakové vlně, pronikavé radiaci, radioaktivnímu zamoření, světelnému a tepelnému impulsu, proti účinkům chemických zbraní a biologických prostředků.

Stálé protiradiační úkryty poskytují obdobnou ochranu jako stálé tlakově odolné úkryty s omezenou odolností proti účinkům tlakové vlny.

Improvizované úkryty jsou suterénní a jiné vhodné prostory obytných domů, provozních a výrobních objektů, které se za stavu ohrožení státu a za válečného stavu přizpůsobují k ochraně před účinky soudobých bojových prostředků. V míru se k ukrytí před toxickými účinky nebezpečných chemických látek využívají přirozené

ochranné vlastnosti obytných a jiných budov. Jedná se zpravidla o místnosti a prostory na odvrácené straně od zdroje nebezpečí, utěsněné proti pronikání těchto látek.

Opatření k ukrytí obyvatelstva jsou zahrnuta do havarijních plánů krajů a obcí s rozšířenou působností a do vnějších havarijních plánů provozovatelů rizikových činností.